

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ธรรมะคืออะไร? ตั้งใจทำที่ว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ ลมพัดมาก็เย็นแล้ว ธรรมชาติลมพัดลม โขยมามันก็เย็นแล้ว นี่ว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหนือธรรมชาตินะ คุณชีวิตเราเกิดมา เห็นไหม ถ้าเกิดมานี้มีศีลธรรม จริยธรรม .. ศีลธรรม จริยธรรม มันตกผลึกมาเป็นวัฒนธรรม

วัฒนธรรม นี่การอยู่และการกินเป็นวัฒนธรรม การกินนะ อาหารการกิน เห็นไหม คุณสมัยโบราณเรากลัวน้ำว่ามาบคให้เด็กกิน เป็นอาหารที่มีคุณค่ามาก แต่เดี๋ยวนี้โลกมันเจริญใจ โลกเจริญไม่ใช่ธรรม โลกกับธรรมคนละอันอยู่ด้วยกัน ถ้าศีลธรรม จริยธรรม การอยู่และการกิน วัฒนธรรมการกินอาหารต่างๆ มันหลากหลายมาก วัฒนธรรมแต่ละภูมิภาค วัฒนธรรมของชนเผ่า นี่วัฒนธรรมของเขามันตกผลึกมาจากไหนล่ะ?

ศีลธรรม จริยธรรม นี่เป็นเรื่องของโลกนะ ถ้าโลกเป็นใหญ่เราจะวุ่นวายมาก ถ้าโลกเป็นใหญ่นะ แต่ถ้าธรรมล่ะ? ธรรมกับโลกมันอยู่ด้วยกัน เห็นไหม คนเรามีกายกับใจ เหริยญมี ๒ ด้าน สิ่งที่ดีและชั่ว.. สิ่งที่ดีและชั่ว แต่ถ้ามันเป็นทฤษฎีมานะของเรา เราจะว่ามันเป็นความดี ทั้งหมด การกินการอยู่ต้องมีความสุข ความสบาย ความต้องการความแปลกใหม่ สิ่งแปลกใหม่ จะมีความสุขมาก ถ้าได้กินสิ่งนั้นนะ

นั่นการกินการอยู่แบบทางโลก เห็นไหม การอยู่เป็นวัฒนธรรมอันหนึ่ง วัฒนธรรมการอยู่การกินนะ เพราะคนเกิดมานี่เราเป็นญาติกันโดยธรรมนะ คนเกิดมามีชีวิต อาหาร ๔ ในวิภวภูฏะ นี้ มนุษย์กินข้าวเป็นอาหาร เทวดากินวิญญาณาหาร อาหารเป็นทิพย์ พรหม ผัสสาหาร มโนสัตตเจตนาหาร อาหารของการสู่วิภวภูฏะ ออกสู่นอกวิภวภูฏะ

วิภวภูฏะคืออะไร? นี่วิภวภูฏะคือตัวภพ คือตัวจิต จิตที่มันเวียนตายเวียนเกิด เห็นไหม คนเกิดมานี่เกิดในภพชาติไหน มีชีวิตอย่างไร? กินอาหารอย่างไร? แล้วเกิดเป็นมนุษย์มันก็มีอาหารของ

มนุษย์เป็นธรรมดา นี่เป็นเรื่องของมนุษย์ เรื่องของโลกนะ แต่ถ้าเป็นเรื่องของธรรม เวลาเราบวช พระขึ้นมาแล้ว เห็นไหม พอเราบวชพระขึ้นมา นี้ ภาชนะที่เราใส่อาหารกันเป็นภาชนะใส่อาหาร

บาตรเขาขายอยู่ที่ร้านสังฆภัณฑ์เป็นบาตรหรือยัง? มันเป็นหลักดี มันยังไม่เป็นบาตร หรอก แต่ถ้าเมื่อไหร่ นะ อิมัง ปัตตัง อธิฏฐามิ เราอธิษฐานว่าสิ่งนี้เป็นบาตร บาตรมันเกิดจากการ อธิษฐานของภิกษุ ภิกษุอธิษฐานนั้นเป็นบาตรขึ้นมา

บาตร เห็นไหม บาตรคืออะไร? บาตรคืออาหารใจ เวลาภิกษาจาร การดำรงชีวิต การเลี้ยง ชีวิตของเรา ถ้าเป็นบาตรขึ้นมาไม่ใช่ภาชนะ ภาชนะต่างๆ ไปมันไม่มีเจ้าของ ไม่มีผู้รับรู้ แต่ บาตรนี้เป็นของภิกษุที่เห็นภัยในวัฏสงสาร ต้องถนอมรักษามัน เพราะในเมื่อเราเป็นชาวพุทธใช้ ใหม? เราเป็นชาวพุทธเรานับถือพุทธศาสนา เห็นไหม พุทธศาสนาใครเป็นเจ้าของศาสนา? องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับใคร?

ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา.. เราเป็นอุบาสก เราเป็นอุบาสิกา เราเป็นเจ้าของศาสนา เจ้าของศาสนามันอยู่ที่ไหน? เจ้าของศาสนาอยู่ที่ตู้พระไตรปิฎกหรือ? ร้านขายสังฆภัณฑ์ ตู้ พระไตรปิฎกมีมหาศาลเลย เจ้าของศาสนาคือหัวใจ พุทธะ หัวใจที่เป็นเจ้าของศาสนา ศาสนา พุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธไม่ใช่ศาสนาประจำครอบครัวนะ

ในทะเบียนบ้านนับถือศาสนาอะไร? ศาสนาพุทธ นับถือศาสนาพุทธนั่นมันทะเบียน บ้าน แต่นับถือศาสนาของเรา เห็นไหม เราเป็นชาวพุทธ นี้วัฒนธรรมการอยู่และการกิน ในเมื่อ เราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ เวลาภิกษুবวชมาแล้วนี้ โภชนวรรค ภิกษุฉันอาหารอะไรได้บ้าง ฉันอาหารอะไรไม่ได้บ้าง

การฉันอาหารนี้ภิกษุห้ามฉันเนื้อ ๑๐ อย่าง เนื้อสุนัข เนื้องู เนื้อจระเข้ ห้ามฉัน เห็นไหม แต่เวลาภิกษุป่วยใช้ เวลาบวชกันนี้ภิกษุโดนผีสิง ภิกษุฉันเนื้อดิบ ภิกษุในสมัยพุทธกาล เวลา โคนผีสิงเข้ามา มันต้องการเลือด ต้องการเนื้อ ไปกินที่ร้านขายเนื้อ นี่ขณะที่เป็นไข้อยู่ เว้นไว้แต่ เป็นไข้ เว้นไว้แต่ทุพพลภาพ เว้นไว้ไง

ถ้าเว้นไว้ล่ะ เราจะบอกว่าเราเป็นชาวพุทธเอาวิทยาศาสตร์ใช้ไหม? ชาวพุทธต้องบัญญัติ ต้องผิดๆๆ แล้วคนทุพพลภาพทำได้ยังไง? คนเจ็บไข้ได้ป่วยทำได้ยังไง? เห็นไหม คน

ทูปพลภาพก็ภาวนาได้ เราย่างกายสมบูรณ์ เรานั่งสมาธิภาวนา คนที่เขานั่งไม่ได้ เขานอนภาวนา ก็ได้

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งเหตุผล ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งหัวใจ เป็นความรู้สึก ศาสนาพุทธไม่ใช่พิธีกรรม ศาสนพิธีมันเป็นศีลธรรมจริยธรรม มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม แต่เวลาบวชเป็นพระขึ้นมา เห็นใหม่ เราบวชเป็นพระขึ้นมาแล้ว เวลาเราฉันอาหาร ทำไมเราจะต้องปฏิสังขาโย เราเห็นโทษของมันไป

นี่การฉันของพระ พระฉันเพื่อดำรงชีวิต ไม่ได้ฉันเพื่อกาม ไม่ได้ฉันเพื่อเกียรติ ไม่ได้ฉันเพื่อศักดิ์ศรี แต่โลกเรานี้ฉันเพื่อเกียรติ ฉันเพื่อศักดิ์ศรี ฉันเพื่อกาม กินกันเพื่ออย่างนั้นไป แต่ไม่ได้กินเพื่อดำรงชีวิต เห็นไหม ถ้าดำรงชีวิต ดำรงชีวิตอย่างไร? เลี้ยงชีวิตชอบ การบิณฑบาต เลี้ยงชีวะด้วยป्लीแข้ง เป็นความสะอาดบริสุทธิ์นะ

นี่โยมนะหาอาหารมา อุดส่าห์หุงข้าวหุงปลา ตักข้าวปากหม้อแล้วถวายสงฆ์ ถวายสังฆะ ถวายผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร นี่เขาเต็มใจ หัวใจของเขาเขาไม่ได้ต้องการข้าวปลาอาหารนั้น เขาต้องการบุญกุศลนั้น แต่ข้าวปลาอาหารนี้เป็นอามิส เป็นการแสดงออกของน้ำใจของเขา เขาเป็นชาวพุทธ เขารักษาศาสนาได้แค่นั้น

ภิกษุเลี้ยงชีพด้วยป्लीแข้ง! บิณฑบาตมานี่อะไรกินก่อน กิเลสกินก่อน หรือภิกษุฉันก่อน ถ้ากิเลสกินก่อนนะ กิเลสมันต้องการสิ่งที่มันพอใจ เห็นไหม ภิกษุต้องปฏิสังขาโย ภิกษุฉันอาหาร เห็นภัยในวัฏสงสาร

นี่วัฒนธรรมของการกิน กินของมนุษย์เขา กินของโลกเขาเป็นอันหนึ่ง วัฒนธรรมของอริยประเพณี ประเพณีของสังฆะ ประเพณีของสงฆ์ สงฆ์เห็นภัยในวัฏสงสาร ไม่ให้กิเลสมันกินก่อน ไม่ให้ความต้องการกินก่อน ไม่ให้ความอยากกินก่อน เพราะความอยากมันเป็นกิเลสตัณหา ความทะยานอยากใช้ไหม? เราต้องปฏิสังขาโย เราต้องหักห้ามมัน ทำไมเราผ่อนอาหารกัน ผ่อนอาหารเพื่ออะไร?

มนุษย์เกิดมานี้เราเป็นญาติกันโดยธรรมนะ เรามีปากมีท้องเหมือนกัน เราต้องแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัยเหมือนกัน เราต้องกินอาหารเพื่อดำรงชีวิตเหมือนกัน มันขาดอาหารไม่ได้ หรือก การขาดอาหารไม่ได้ อาหารเพื่อดำรงชีวิต นี่เรื่องของมนุษย์ไป แต่ถ้ากิเลสมันต้องการ มัน

มักมากอยากใหญ่ มันกินแต่ของที่แปลกประหลาดที่มหัศจรรย์ ที่เราต้องไปหาต้นทุนมาเพราะ
ราคามันแพง เห็นใหม่

ภิกษุก็เหมือนกัน พระบวชมาจากคน มันก็มีความต้องการปรารถนาเป็นเหมือนกัน มันก็
มีกิเลสเหมือนกัน แต่เป็นผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร ถึงจะต้องมีสติสัมปชัญญะ ต้องปฏิบัติสังขาโย
เพราะ! เพราะคูลี คุณแม่พิมพ์ลี แม่พิมพ์ทางธุรกิจ เห็นใหม่ แม่พิมพ์ทางอุตสาหกรรมของเขา

นี่ก็เหมือนกัน สังฆะ! สังฆะเป็นสงฆ์ใหม่? สงฆ์ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร สงฆ์ที่จะพ้น
จากกิเลส การขบการฉันเราต้องมีสติสัมปชัญญะตลอด เพราะการขบการฉันนั้นนะกิเลสมันออก
หมดนะ มันออกหมดเพราะอะไร? มันอยากรู้ มันต้องการทั้งนั้นแหละ มันต้องการ เห็นใหม่
เวลาเราผ่อนมัน ผ่อนมันนี่ร่างกายก็แก่ได้ลิ้มรสอาหารแล้วก็ผ่านเข้าไปในกระเพาะ แต่หัวใจมัน
คิดคั่น มันต้องการ มันปรารถนาของมันนี่กิเลสกินก่อน

ถ้ากิเลสกินก่อนนะ เพราะเราบวชกัน เห็นใหม่ ถ้าเราเห็นมีเป้าหมายในธรรม ธรรมคือ
ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเราต้องการเป้าหมายศีล สมาธิ ปัญญา การอยู่การกินเราสะดวกสบายนะ แต่
นี่เราเอาโลกเป็นใหญ่ มาต้องสะดวกสบาย มาต้องอาหารปรนเปรอมันตลอดเลย แล้วก็อยากเอา
สมาธิด้วยใจ ร่างกายก็อยากจะมีความสุข จิตใจก็อยากให้มันมีความสงบขึ้นมา มันจะสงบขึ้นมา
ได้อย่างไรล่ะ?

นี่สิ่งที่มันสงบขึ้นมาไม่ได้เพราะอะไร? เพราะธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันทับจิต หัวใจเรานี้มัน
ต้องการความเรียกร้อง มันต้องการความช่วยเหลือ ทุกคนมีความต้องการปรารถนาความสุข
จิตใจนี้มันต้องการความเรียกร้องช่วยเหลือ แล้วอะไรจะไปช่วยเหลือมันได้ถ้าไม่ใช่ศีลธรรม ศีล
สมาธิ ไปช่วยเหลือมันได้ แล้วศีล สมาธิ มันเกิดมาจากไหนล่ะ? มันเกิดมาจากในตำราหรือ?

ศีล สมาธิ มันเกิดจากหัวใจของมนุษย์ หัวใจของผู้ที่เห็นโทษภัยในวัฏสงสารใจ สมาธิ
เกิดมาจากไหน? สมาธิไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่สมาธิ จิตกับสติก็ไม่ใช่อันเดียวกัน นี่สติเกิดจากจิต
สมาธิเกิดจากจิต ปัญญาเกิดจากจิต เกิดจากภวาสวะ เกิดจากพลังงาน เกิดจากธาตุรู้ เกิดจากหัวใจ
อันนั้น แต่เวลาปกติอยู่ปัจจุบันนี้มันโดนอวิชชาครอบงำอยู่ ความคิดของมันคิดด้วยอวิชชา คิด
ด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก แล้วก็อ้างธรรมนะ ว่างๆ ว่างๆ มีความสุขสบาย

กิเลสมันอ้างหมดใจ กิเลสมันอ้างขึ้นมา เราก็เลยจ้านกับมันไป จะทำคุณงามความดีก็ให้ กิเลสมันชักนำไปก่อนนะ ไปวัดไปวาที่ต้องเป็นอย่างที่เราพอใจ.. มันจะไม่ได้ตามความพอใจเรา หรือก มันไม่มีอะไรเป็นสิ่งพอใจ ชีวิตนี้เรายังบังคับมันไม่ได้เลย จะไม่มีอะไรพอใจทั้งนั้นเลย แต่ถ้าเราใช้ปัญญาของเราละ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันไม่มีอะไรคงที่หรือ

คุณในปัจจุบัณนี้เรามาวัดกัน ตอนนี้นมันกำลังแบบว่าช่วงที่ทุกคนร่างกายแข็งแรงอยู่ มันยัง ทำสิ่งใดได้ ถ้าชราภาพไปมันจะเป็นอย่างไรไปอีกไหม? นี่ข้อวัตรปฏิบัติมันจะเป็นอย่างไรไปอีก ไหม? ข้อวัตรปฏิบัติอยู่ที่คนบำรุงรักษามันนะ สงฆ์นี้สังฆะมันมีที่ไหน? คุณสมบัติของพระอยู่ที่ ไหน? คุณสมบัติอยู่ที่ศีลธรรมนี่ไง

คุณสมบัติของพระมันไม่ได้อยู่ที่สิ่งก่อสร้าง มันไม่ได้อยู่ที่สมบัติพัสดุสถานใดๆ ทั้งนั้นเลย ไม่ได้อยู่ที่ญาติโยม ไม่ได้อยู่ที่การแวดล้อมของสังคม แวดล้อมของสังคม สังคมแวดล้อมมันมี อะไร? สังคมมันโง่หรือมันฉลาด คนที่แวดล้อมมันมีปัญหาหรือไม่มีปัญหา สิ่งนั้นเป็นศักยภาพ ของพระหรือ? พระไม่มีศักยภาพด้วยการแวดล้อมของมนุษย์เลย พระจะมีคุณธรรมขึ้นมา นี้ ศีลธรรมเป็นสมบัติของหัวใจอันนั้น ถ้าศีลธรรมเป็นสมบัติของใจอันนั้น มันเข้าไปตัดแปลง เห็นใหม่ เราต้องการศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อไปชำระกิเลส

กิเลสของใคร? กิเลสของใคร? กิเลสของเราไป กิเลสของผู้ทุกข์ยากนี้แหละ กิเลสของ ชาวพุทธนี้แหละ ที่ว่าถือพุทธะๆ นี้แหละ ศีล ๕ ยังท่องไม่เป็นเลย ศีล สมาธิ ยังไม่เข้าใจเลย บอกศีล สมาธิ ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ อวากศมันก็ว้าง ในโองในโงมันก็ว้าง ในโองในโงมันว้างมันมี ประโยชน์อะไร? ในโองในโงมันว้างไหม? มันไม่มีอะไร ว่าง ว่าง แล้วมันได้อะไรขึ้นมา? มัน ไม่มีประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย แม้แต่สมาธินะ เดียวนี้ศาสนาเสื่อมเสื่อมตรงนี้ เสื่อมตรงหัวใจเรา เสื่อม หัวใจเราเสื่อมจากศาสนา หัวใจเราเข้าไม่ถึงศาสนา แล้วก็อ้างว่าเป็นชาวพุทธๆ นะ ชาว พุทธไปถือเปรตถือผี ชาวพุทธไปอ่อนวอนเอา ชาวพุทธที่ไหนมันไปอ่อนวอนอย่างนั้น พระพุทธเจ้าสอนให้มีการกระทำใช่ไหม?

นี่ทำดี ดีกว่าการขอพร แต่เราก็ขอเอา ขอเอาเพราะอะไร? เพราะในสังคมเรามันก็ต้องมี เปลือก มีแก่น มีกระพี้ เด็กเกิดใหม่มาเราก็ต้องมีศีลธรรมจริยธรรมให้มันก้าวเดินใช่ไหม? ทำบุญกุศลกันเพื่อเขาๆ เพื่อเขา ฝึกนิสัยใจคอของเขา เพราะการฝึกหัวใจของเขาเข้ามา ให้มันเข้ามา ใกล้ชิดศาสนา ให้มันได้ฟังธรรม ให้ธรรมได้สะท้อนหัวใจมัน สะท้อนหัวใจนะ

ถ้าสะท้อนหัวใจคือสะท้อนกิเลสใจ เราทุกคนนี่พ่อแม่ยังสั่งสอนไม่ได้เลย ไม่มีใครสั่งสอนเราได้นะ เราจะไม่ให้ใครสั่งสอนเราเลย แล้วไม่ให้อะไรเข้าไปกระทบหัวใจเลย ธรรมะนี่ใจ จักรกรรมนี่ใจ มันจะเข้าไปสะท้อนหัวใจเรา เราผิดหรือเราถูก เราเป็นคนดีหรือคนไม่ดี ถ้าเราเป็นคนดี ทำไมเราไม่ทำสิ่งที่ดีๆ ถ้าเราคนดีทำไมเราไม่เอาชนะตัวเอง ไม่เอาชนะความคิดที่มันชักลงไปตามๆ ทำไมไม่เอาชนะมันถ้าเป็นคนดี ก็เรารู้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดชั่ว ทำไมไม่รู้ว่าเป็นสิ่งที่ดีทำไมทำไม่ได้

ทำไมไม่ได้เพราะต้นหาความทะยานอยาก เพราะกิเลสมันไหลลงต่ำใช่ไหม? เราถึงต้องมีศีลธรรมจริยธรรมเข้าไปขวางกั้นมัน มีสติยับยั้งมัน แล้วใช้ปัญญาต่อสู้กับมัน ต่อสู้กับมัน มันคือใคร? มันคือความรู้สึก ความต้องการของเรานั้นเอง มันคือกิเลสในหัวใจของเรานี้แหละ มันอยู่ที่นี้.. นี่มันไม่ใช่เรา มันเกิดดับ มันมีอยู่แต่ฆ่ามันได้ ถ้าฆ่ามันไม่ได้มันจะมีเชื้ออยู่ มันจะทำให้เราอยู่ได้อ่านจมันนะ

เรานี้เกิดมาทุกคนใหญ่มาก แต่ไม่เคยมีใครพ้นจากพญามัจจุราชไปได้เลย ทุกคนนี่ใหญ่มาก ทุกคนต้องตายหมด แล้วเราเกิดมา เห็นใหม่ เกิดมานี้ศีลธรรม จริยธรรม ประเพณี วัฒนธรรม การอยู่การกิน เดียวนี้โลกมันเจริญ ทุนนิยมทำลายวัฒนธรรมไปหมดเลย กินเหมือนกัน ทุกอย่างในทางโลกกินเหมือนกันหมดเลย แล้วภูมิอากาศก็ไม่เหมือนกัน ความต้องการของร่างกายก็ไม่เหมือนกัน

ภูมิอากาศไม่เท่ากันใช่ไหม? ร่างกายมันก็ต้องการพลังงานต่างกันใช่ไหม? แต่ต้องกินเหมือนกัน ทุกอย่างเหมือนกันหมด นี่ทุนนิยมของเขาไป แต่ถ้าคนเราเกิดมานะ เกิดมาในประเทศอันสมควร ประเทศไหน วัฒนธรรมไหน สิ่งแวดล้อมอย่างไร เขาก็อยู่เขาก็กินอย่างนั้นแหละ เราก็ส่งเสริมเขา ทำงานความดีของเขา

เพราะจริงๆ แล้วคนเราเกิดมาทั้งชีวิตก็ต้องการความสุข ความปรารถนา.. ความสุข ความปรารถนาที่เราหาได้ เราเลี้ยงชีพด้วยปรีชาแจ้ง เรายืนอยู่ด้วยตัวของเราเอง เห็นใหม่ ชีวิตเราจะไม่ต้องไปแขวนไว้กับใคร ไม่ต้องให้ใครมาบัญชาการชีวิตของเรา นี่พุทธะมันอยู่ที่นี้ใจ ใครมันจะใหญ่กว่าใคร ใครมันจะดีกว่าใครล่ะ? มันก็มีหัวใจดวงหนึ่งกับร่างกายมนุษย์เท่านั้นแหละ แล้วความต้องการคืออะไร? คือการพ้นจากทุกข์ทั้งนั้นแหละ แล้วเราไปแสวงหาอะไร?

นั่นเรื่องโลกนะ.. หน้าที่การงานของโลกเราก็อำนาจของเราไป ปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ชีวิตของเรามีคุณค่า ศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม มันเป็นศาสนพิธีเพื่อจะเข้าไปค้นคว้าหาตัวตนของเรา แล้วทำลายมัน ทำลายสิ่งที่เป็นมานะทิฏฐิในใจนี้ ลองดูสิทำลายแล้วมันจะเหลืออะไรไว้ เหลือสิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์ แล้วไม่มีสิ่งใดจับเคลือบมัน มันเป็นพลังงานที่สะอาดอยู่ในหัวใจของเรา

วิมุตติสุขมันสุขขนาดไหน แล้วมันไปหาที่ไหน? เราจะไปหาความสุขกันที่ไหน? ไปหาสมบัติพัสถานกันที่ไหน? แล้วเราจะมีความสุขอยู่กับหัวใจที่มันอยู่กับเรานี้ ทำไมไม่ทำ ทำไมไม่แสวงหา ทั้งๆ ที่อยู่กลางหัวอกนี้ หากันไม่เป็น หากันไม่เจอ หาไม่รู้จักมันนะ

เอาที่นี้ ทำบุญกุศลก็เพื่อทาน ศีล ภาวนา พระกัศิณ สมภาณี ปัญญา เราประพฤติปฏิบัติกัน พระพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา บริษัท ๔ เกื้อหนุนกัน ศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองมาก เพราะตรวจสอบกัน ดูแลกัน ศาสนาจะมั่นคง พระพุทธเจ้าฝากที่นี้นะ เวลาพระพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะมารคลใจตลอด

“มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ยังไม่สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้ ศาสนาจะไม่มั่นคง เราจะไม่ยอมนิพพาน”

จนวันมาฆบูชา เห็นไหม พอศาสนามั่นคง มั่นคงที่ไหน? มั่นคงในหัวใจของพระที่ประพฤติปฏิบัติที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ สิ่งที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์จะไม่ไหลไปกับกระแสโลก วันมาฆบูชาจะมารมาคลใจ

“มารเอ๋ย บัดนี้ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เข้มแข็ง สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่างๆ ได้” คือผู้ที่ทำลายศาสนานี้มันโต้แย้งได้ “บัดนี้ อีก ๓ เดือนข้างหน้าเราจะปรินิพพาน”

โลกธาตุนี้หวั่นไหวไปหมดเลย นี่ด้วยคนมีบุญเกิด คนมีบุญกำหนดแค่ปลงอายุสังขารก็ยังไม่โลกธาตุหวั่นไหว ขณะตายไปโลกธาตุหวั่นไหว แต่พวกเราไม่รู้อะไรกันเลยนะ เราเป็นลิงได้ แก้ว มดแดงได้ฟวงมะม่วง ศาสนามีคุณค่ามาก แต่ไม่รู้จักใช้มัน ไม่รู้จักแสวงหามัน ชีวิตนี้น่าเศร้า เราเกิดมาพบคุณงามความดี ใก้ได้พลอยเลย ไม่เอา จะไปเอาเม็ดข้าวเม็ดเดียว

แสวงหาทางโลกมันเป็นเรื่องทางโลกนะ ทางธรรมเราต้องแสวงหาด้วย เพราะชีวิตนี้มีคุณค่ามาก ชีวิตนี้คุณค่าคืออะไร? คือหัวใจที่ยังมีชีวิตอยู่ เราต้องแสวงหาถึงจะความจริงเพื่อประโยชน์ของเรา เอวัง